

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16836/2022
09.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Надежда Видић и Драгана Миросављевић, чланови већа, у правној ствари тужиоца Ратарско-сточарске индустрије производње услуге и делатности – Агрос ДОО из Опова, кога заступа Асдпроје ЦТ Лајн ДОО Београд, коју заступа пуномоћник Саво Ванић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, које заступа Државно правобранилаштво Одељење у Зрењанину, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5719/19 од 21.10.2021. године, у седници одржаној 09.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5719/19 од 21.10.2021. године у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5719/19 од 21.10.2021. године у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Панчеву Судска јединице у Ковачици П 901/18 од 30.01.2018. године у ставу првом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У преосталом делу ревизија тужене се **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву, Судска јединице у Ковачици П 901/18 од 30.01.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу призна право својине на непокретностима означеним у том ставу изреке и да дозволи и трпи да се тужилац у катастру и другим јавним књигама у којима су ове непокретности уписане укњижи са правом својине без његовог даљег питања и посебног одобрења на основу те пресуде, у року од 15 дана од дана правноснажности. Ставом два изреке утврђено је да је повучен део тужбеног захтева који се односи на признање права својине по основу купопродаје на парцели описаној као дебељача, парцела .. – њива прве класе између Панч. и Јараша, површине 89,84 ара и за

сувласнички удео од 5755/484689 на парцели бр. ..., печена слатина, њива треће класе, пов. 37 ха 50 ари 15м2, њива четврте класе, површине 42 ха 41 ари 45 м2, њива пете класе, површине 02 ха, 50 ари за 21 м2, њива седме класе површине 86 ари 85 м2, укупне површине 83 ха 29 ари и 16 м2. Ставом три изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 133.050,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5719/19 од 21.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединице у Ковачици П 901/18 од 30.01.2018. године. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другоцстепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремено ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је доставио одговор на ревизију.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају су испуњени услови прописани чланом 404. став 1. ЗПП да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, јер је потребно уједначавање судске праксе у погледу стицања права својине у оваквим и сличним случајевима.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду сходно одредби члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог основана. У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању предмет решавања ове правне ствари је стицање права својине на непокретностима – пољопривредним парцелама у поступку приватизације пољопривредног Комбината Београд – Падинска Скела, путем јавне аукције, а која имовина – парцеле као пољопривредно земљиште приликом продаје није била укњижена на тог субјекта нити је ушла у обим имовине за процену вредности при аукцији. С обзиром да је правни претходник тужиоца те парцеле стекао у својину на основу пуноважних правних послова иако исте непокретности у моменту јавне аукције нису биле укњижене на истог до 31.12.1997. године, како је то предвиђао Закон

о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Службени гласник РС“, бр.49/90 ... 62/2006), то тужилац тврди да је те парцеле стекао у својину као капитал тог предузећа. Рок за попис тог земљишта у јавним књигама у евиденцији непокретности опредељен је на 31.12.1997. године, али исти представља инструкциони рок. Непоштовање тог рока не може имати за последицу губитак својинских права претходника тужиоца па ни тужиоца. Тужилац је у државини тих парцела још од 2004. године тј. од момента приватизације. Стога је и протеком рока од 10 година као савестан купац сходно члану 28. став 2. и члана 30. став 1. Закона о основама својинскоправних односа постао власник спорних непокретности. Стога је тужбени захтев тужиоца усвојен, док је у преосталом делу утврђено да је тужба повучена.

По оцени Врховног суда нижестепени судови су погрешно применили материјално право због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Нижестепени судови нису узели у обзир нити ценили чињеницу да је уговором о продаји друштвеног капитала путем јавне аукције тужилац постао власник само оне имовине и оних права која су процењена и исплаћена по основу уговора о продаји друштвеног капитала. Чињеница је да је рок за разграничење, попис и упис пољопривредног земљишта опредељен чланом 3. став 1. Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине, инструкционе природе. Али, након протекла тог рока, уколико одређено пољопривредно земљиште није укњижено као друштвени тј. капитал одређеног предузећа на основу валидне документације, исто земљиште је требало да буде укњижено као државна својина тј. као власништво Републике Србије. На то јасно указује и одредба члана 17. Закона о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту „Службени гласник РС“, бр.112/2015.

Из изведених доказа не произлази да су нижестепени судови утврђивали и ценили чињеницу да су спорне парцеле постале својина Републике Србије а нису ни ценили да ли су исте ушле у вредност процене капитала правног претходника туженог у поступку приватизације и да ли је та имовина могла да се третира као капитал субјекта који је приватизован. Утврђење и правилна оцена тих чињеница од битног је значаја за правну оцену основаности тужбеног захтева тужиоца. Непотпуно утврђење ових релевантних чињеница резултирало је и погрешној примени материјалног права, што је исходovalo укидању нижестепених одлука.

Првостепени суд ће поступити по примедбама Врховног суда и након правилног утврђења чињеничног стања одлучиће о основаности тужбеног захтева и донеће правилну одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу два изреке.

Првостепени суд је након повлачења тужбе у делу тужбеног захтева за парцеле из става два изреке утврдио повлачење тужбе у том делу захтева (првостепени суд наводи погрешно повлачење захтева) што је потврђено другостепеном пресудом (правилно) па сходно томе произлази да тужени нема правни интерес за изјављивање ревизије у том делу, на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 4. ЗПП-а.

Сходно томе на основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу три изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић